

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ

FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF ORGANIZING ENVIRONMENTAL STUDIES FOR HOLISTIC ECONOMIC UPGRADING OF ELDERLY SCHOOLS.

(Received: June 16,2025 ; Revised: June 23,2025 ; Accepted: June 24,2025)

ประเสริฐ เหล่าบุศณันต์¹ สุวารี ศรีปูณะ¹ ปัญญา มั่นเก็บ²
Prasert Laobusnanant¹ Suwaree Sripoonsa² Panya Mankeb³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ และสร้างรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบบันทึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก และประเด็นคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีปัจจัยเชิงสาเหตุ 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ และปัจจัยด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ และปัจจัยประสิทธิผล 3 ปัจจัย ได้แก่ ผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ และประสิทธิผลด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ และได้รูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุด้วยโมเดล 2ES-BCG

คำสำคัญ: สิ่งแวดล้อมศึกษา; การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียน; โรงเรียนผู้สูงอายุ

Abstract

This research was survey research using data analysis by qualitative methods. The objectives are to study the factors affecting the effectiveness of organizing environmental studies for holistic economic upgrading of elderly schools and to create a model for organizing environmental studies for the holistic economic upgrading of elderly schools. The sample group consists of 9 qualified persons selected by purposive sampling. The tools used for data collection are a data analysis and synthesis record form, in-depth interview questions, and focus group discussion questions. Data were analyzed by content analysis.

The results of the research found that the factors affecting the effectiveness of organizing environmental studies for holistic economic upgrading of elderly schools consist of 4 causal factors: policy factors in promoting the organization of environmental studies in elderly schools, factors of administrators and personnel in organizing environmental studies in elderly schools, factors of organizing environmental studies learning in elderly schools, and factors of environmental behavior of elderly students. Three effectiveness factors are: results of organizing environmental studies in elderly schools, results of administrators' satisfaction with elderly students, and effectiveness of holistic economic upgrading of elderly students. The model for organizing environmental studies for holistic economic upgrading of elderly schools was obtained using the 2ES-BCG model.

Keyword: Environmental studies; Holistic economy upgrading; Elderly school

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ Corresponding Author E-mail: prasert2310@gmail.com

² สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทนำ

การเพิ่มจำนวนประชากรมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความต้องการปัจจัยพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ แต่ทรัพยากรที่มีอยู่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้และถูกทำลายเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ทรัพยากรเหล่านี้ลดลงและหมดไปอย่างรวดเร็ว แต่ความต้องการของมนุษย์ก็ยังคงมีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่เหลืออยู่อย่างฟุ่มเฟือย และมีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านั้นให้มากที่สุด ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ รวมถึงการปลดปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ภาวะโลกร้อน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มลพิษทางอากาศ ฝุ่นพีเอ็ม 2.5 น้ำ และดิน รวมถึงการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ¹ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ทุกคน

ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมไทย และมีศักยภาพในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีภาวะพลพลัง (Active Ageing)² เป็นผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพชีวิต ความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติ มีภูมิปัญญาที่สั่งสมมานาน และมีเวลาว่างหลังเกษียณอายุ จึงสามารถนำศักยภาพเหล่านี้มาช่วยเหลือสังคมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้ โดยมีช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ได้แสดงศักยภาพผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต^{3,4}

โรงเรียนผู้สูงอายุเกิดขึ้นจากแนวคิดที่ต้องการให้ผู้สูงอายุมีบทบาทอย่างเต็มที่ในสังคม โรงเรียนผู้สูงอายุไม่ได้มุ่งเน้นเพียงแค่การเรียนรู้ด้านวิชาการหรือการพัฒนาทักษะชีวิตเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่สำหรับการสร้างเครือข่ายทางสังคม

และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย ในอดีตที่ผ่านมาโรงเรียนผู้สูงอายุจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ด้านศิลปะ ดนตรี รวมถึงการให้ความรู้ด้านสุขภาพและการออกกำลังกาย แต่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมกลายเป็นหัวข้อสำคัญที่ได้รับความสนใจทั่วโลก เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของทุกคน รวมถึงผู้สูงอายุ ดังนั้น โรงเรียนผู้สูงอายุหลายแห่งจึงเริ่มนำเรื่องสิ่งแวดล้อมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545-2564 ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 กำหนดให้กรมกิจการผู้สูงอายุเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 แผนปฏิรูป และจัดทำแผนแม่บท และเชื่อมโยงประเด็นสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน และการคงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล ซึ่งกรมกิจการผู้สูงอายุได้ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเข้าใจและใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ ทำให้เกิดสำเร็จของการขับเคลื่อนคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง แต่เมื่อได้ศึกษาหลักสูตรในรายละเอียดหลักสูตรที่มีอยู่ของโรงเรียนผู้สูงอายุพบว่า หลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีพของโรงเรียนผู้สูงอายุที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนั้น ไม่ตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน และไม่มีการใช้ศาสตร์สิ่งแวดล้อมศึกษาที่สามารถยกระดับเศรษฐกิจของครัวเรือน (BCG economy) ของประเทศ

สู่ความยั่งยืนในอนาคตได้มาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุ

สิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Studies) เป็นศาสตร์ในการจัดการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาเชิงป้องกันหรือการจัดการปัญหาที่ต้นทาง ซึ่งการใช้องค์ความรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในการจัดการให้สิ่งแวดล้อมเกิดความยั่งยืน และส่งผลให้ชุมชนทุกระดับเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบันและไม่ทำให้คนรุ่นหลังต้องลดขีดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของตนเองลดลง ด้วยการสร้างความยั่งยืนระหว่างเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม⁵ โดยมีมิติของสิ่งแวดล้อมศึกษา 6 แขนง ตามที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ได้กำหนดไว้ คือ จิตวิทยาสิ่งแวดล้อม เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม สังคมวิทยาสิ่งแวดล้อม กฎหมายสิ่งแวดล้อม สังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม และการเมืองและนโยบายสิ่งแวดล้อม ซึ่งการใช้สิ่งแวดล้อมศึกษากับโรงเรียนผู้สูงอายุ จะช่วยเพิ่มมิติทางด้านสังคมวิทยาสิ่งแวดล้อม และการเมืองและนโยบายสิ่งแวดล้อม แต่การขับเคลื่อนให้เกิดความสำเร็จนั้นจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งจากการทบทวนนโยบายของโรงเรียนผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะเน้นการส่งเสริมด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ ฉะนั้นการเพิ่มบทบาทของผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ก็น่าจะทำให้เกิดมิติใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจองค์กรรวมได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อค้นหาตัวแปรว่ามีตัวแปรสำคัญอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยเหตุที่เป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งดูรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ โดยกำหนดโจทย์วิจัยของการศึกษานี้ว่า รูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับ

เศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุควรเป็นอย่างไร และได้ตั้งคำถามวิจัยว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุมีปัจจัยอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (survey research using data analysis by qualitative methods) เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ และสร้างรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประเด็นคำถามในการรวบรวมข้อมูลจากวารสาร รายงานการวิจัย หนังสือ และรายงานอื่น ๆ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และประเด็นคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แหล่งข้อมูลเอกสาร ประกอบด้วยวารสาร รายงานการวิจัย หนังสือ และรายงานอื่น ๆ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 9 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในการสัมภาษณ์เชิงลึกและการจัดสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ได้แก่ นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา

เศรษฐกิจโดยรวม จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุจากโรงเรียนที่มีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน ผู้แทนจากกรมกิจการผู้สูงอายุหรือพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดที่มีโรงเรียนผู้สูงอายุอยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบดูแล จำนวน 2 คน และผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนผู้สูงอายุอยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบดูแล จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบบันทึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเอกสารจากวารสาร รายงานการวิจัย หนังสือ และรายงานอื่น และประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ 1.00 และประเด็นคำถามเพื่อการจัดสนทนากลุ่มเพื่อเพื่อค้นหาปัจจัยสังเกตได้หรือตัวบ่งชี้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งถือว่าเครื่องมือทั้งสองมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนทั้ง 9 คน และจัดประชุมสนทนากลุ่มโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน เข้าร่วมประชุมผ่านการประชุมทางไกลผ่าน โปรแกรม Zoom Meeting บันทึกการประชุมและถอดเทปเสียง

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสาร ได้แก่ หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ และจากการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสร้าง

รูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ

จริยธรรมงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างตาม Belmont Report สำหรับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีการเปิดเผยให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มตัวอย่าง การนำเสนอผลการวิจัยเป็นแบบภาพรวมและใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

ผลการศึกษา

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ สามารถสรุปได้ 2 หัวข้อใหญ่ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ มีดังนี้ 1) จากการค้นหาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ประกอบด้วยวารสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย หนังสือ จำนวน 39 เล่ม บทความวิชาการ จำนวน 20 เรื่อง งานวิจัย จำนวน 53 ฉบับ และระเบียบนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ^{6,7} 2) ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ^{8,9} 3) ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ^{10,11} และ 4) ปัจจัยด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ^{12,13} และปัจจัยประสิทธิผลของการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจโดยรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่

1) ผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ^{14,15} 2) ผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ^{8,16} และ 3) ประสิทธิภาพด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ^{17,18}

สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ

ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ปัจจัยประสิทธิผล
1) ปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 3) ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 4) ปัจจัยด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ	1) ผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ 3) ประสิทธิภาพด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ

1.1 ผลการศึกษาปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ พบตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา 2) โครงสร้างการบริหารโรงเรียน 3) งบประมาณ สถานที่และวัสดุอุปกรณ์

1.2 ผลการศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ พบตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) คุณลักษณะของผู้บริหารและบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม 2) ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและบุคลากร 3) พฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารและบุคลากร

1.3 ผลการศึกษาปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ พบตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1)

หลักสูตรและเนื้อหา 2) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 3) กระบวนการและวิธีการจัดการเรียนรู้

1.4 ผลการศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ พบตัวบ่งชี้ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความสนใจในการเรียนรู้ 2) ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ 3) ความร่วมมือในกระบวนการกลุ่ม

1.5 ผลการศึกษาผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ พบตัวบ่งชี้ของประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การปรับเปลี่ยนนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อม 2) ทักษะของผู้บริหารและบุคลากรในการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา 3) การบริหารงานที่มุ่งสู่เป้าหมายเพื่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

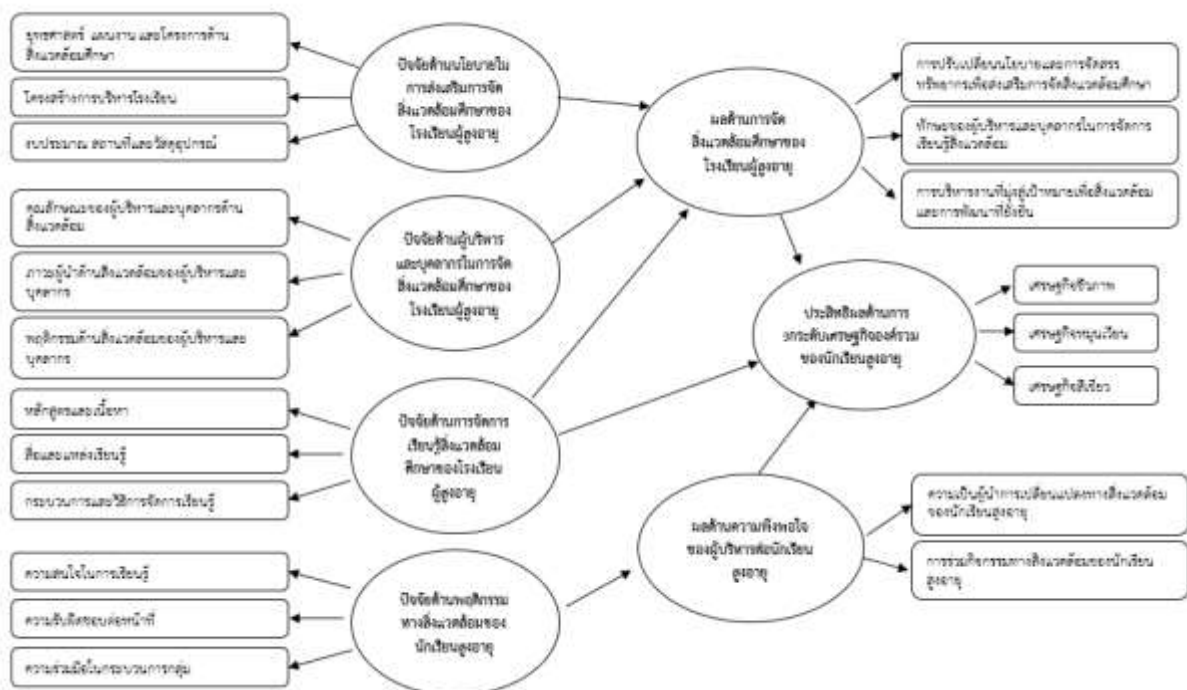
1.6 ผลการศึกษาผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ พบตัวบ่งชี้ของประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียน

สูงอายุ 2) การร่วมกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ

1.7 ผลการศึกษาประสิทธิภาพด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ พบตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจชีวภาพ 2) เศรษฐกิจหมุนเวียน 3) เศรษฐกิจสีเขียว

2. ผลการศึกษาการสร้างรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของ

ของโรงเรียนสูงอายุ จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการคืนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล ที่ประกอบด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุทั้ง 7 ปัจจัย เพื่อสร้างรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ ได้ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุกับปัจจัยประสิทธิผลทั้ง 7 ด้าน ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ

โดยพบว่า ปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุส่งผลทางตรงต่อผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนผู้สูงอายุและส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลด้านการยกระดับเศรษฐกิจของ

ของนักเรียนสูงอายุ ขณะที่ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุก็ส่งผลทางตรงต่อผลด้านการยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุเท่านั้น และปัจจัยด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ และส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลด้านการยกระดับเศรษฐกิจของ

ของนักเรียนสูงอายุ ส่วนปัจจัยผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ และผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลด้านการยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ สรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร หนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อถ่วงน้ำหนักปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 7 ปัจจัย ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุ 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 4) ด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ และปัจจัยประสิทธิผล 3 ปัจจัย ได้แก่

1) ผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ และ 3) ประสิทธิผลของการยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ

ทั้งนี้ปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนผู้สูงอายุ ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านงบประมาณสนับสนุน โครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม

ทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้และทักษะที่จำเป็น การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมรวมถึงเครือข่ายที่ให้การสนับสนุน และตรวจสอบคล้อยกับค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น การกำหนดทิศทางการจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ จึงต้องอาศัยบุคลากรของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีความรู้ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับงานสิ่งแวดล้อมศึกษามาเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนสูงอายุ และดึงศักยภาพของผู้สูงอายุที่สั่งสมมานาน จากประสบการณ์หรือภูมิปัญญาดั้งเดิม เพื่อให้นักเรียนผู้สูงอายุเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เนื่องจากผู้สูงอายุที่ยังมีศักยภาพ ทำงานอาสาสมัครหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และอาจทำงานนอกกระบบเพื่อหารายได้เสริม จะทำให้ผู้สูงอายุมีเป็นบุคคลที่มีคุณค่า หรือเรียกว่ามีภาวะพลพลง¹⁹ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยและคุณลักษณะของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากร ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยพฤติกรรมของผู้เรียน จึงมีความสำคัญ เช่นเดียวกันกับงานวิจัย⁸ ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน เช่น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นต้น ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร เช่น คุณลักษณะของผู้บริหาร พฤติกรรมการบริหาร และภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยเกี่ยวกับครู เช่น คุณลักษณะของครู และพฤติกรรมการสอน เป็นต้น และปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน เช่น พฤติกรรมการเรียน และเจตคติที่มีต่อการศึกษา เป็นต้น ดังนั้น การบริหารงานของสถานศึกษาหรือโรงเรียนจึงเป็น

หัวใจสำคัญของการบริหารจัดการที่ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุ ครู และบุคลากรทางการศึกษา เช่น ราษฎ์ชาวบ้าน หรือเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะพึงประสงค์

ส่วนประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 1) ผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ และ 3) ประสิทธิภาพด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ ปัจจัยเหล่านี้เป็นผลสัมฤทธิ์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งมีทั้งประสิทธิผลของบุคคล และประสิทธิผลขององค์การ²⁰ โดยปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู นักเรียน และโรงเรียน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และความพึงพอใจของครู และผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน⁸ และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตัวเอง ถือว่าเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลมากที่สุด¹⁶

2) จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ ทั้ง 7 ปัจจัยข้างต้น โดยสรุปความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ และปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อปัจจัยทางอ้อมคือ ผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ไปถึงปัจจัยผลคือ ประสิทธิภาพด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ

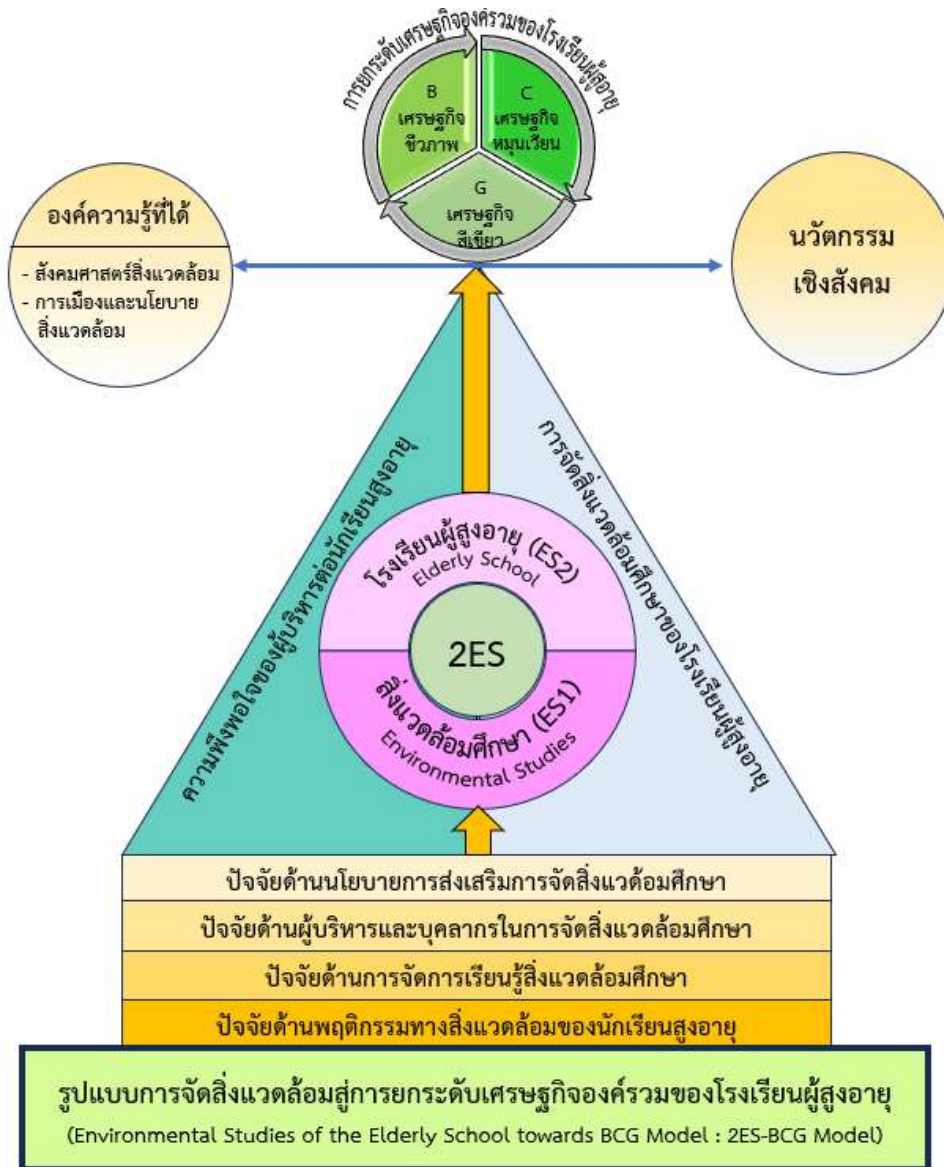
2.2 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ

2.3 ปัจจัยด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อปัจจัยทางอ้อมคือ ผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ ไปถึงปัจจัยผลคือ ประสิทธิภาพด้านการยกระดับเศรษฐกิจของนักเรียนสูงอายุ

2.4 ในปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยข้างต้น มีตัวแปรย่อยหรือองค์ประกอบของปัจจัย รวมทั้ง 20 ตัวแปรย่อย หรือตัวแปรสังเกตได้ ดังรายละเอียดที่ได้จากผลการศึกษา

ข้อค้นพบจากงานวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ ดังรูปที่ 1 และนำมาสร้างรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ หรือ 2ES-BCG Model (Environmental Studies of the Elderly Schools towards BCG Model ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 รูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ
(Environmental Studies of the Elderly Schools towards BCG Model : 2ES-BCG Model)

ซึ่งมีองค์ประกอบของรูปแบบเริ่มต้นจากปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษา ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ด้านผู้บริหารและบุคลากรในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ และ 4) ด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ โดยใช้ศาสตร์สิ่งแวดล้อมศึกษา (ES1) เป็นกลไกในการขับเคลื่อน

การดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุ (ES2) ทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อโรงเรียนผู้สูงอายุ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผลด้านการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ 2) ผลด้านความพึงพอใจของผู้บริหารต่อนักเรียนสูงอายุ และ 3) ประสิทธิภาพของการยกระดับเศรษฐกิจของโรงเรียนผู้สูงอายุ หรือ BCG Economy Model ซึ่งได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และ เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะของการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนผู้สูงอายุควรจัดให้มีกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่ให้นักเรียนสูงอายุได้มีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลด้านพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมของนักเรียนสูงอายุ เนื่องจากพบว่า นักเรียนสูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการในการร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การเป็นอาสาสมัครปลูกป่า การร่วมกันในการจัดการขยะ การลดใช้น้ำในชุมชน เป็นต้น

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมแบบบูรณาการระหว่างโรงเรียนผู้สูงอายุ ราชัญชาวบ้าน และเครือข่ายภาครัฐและเอกชนที่ให้การสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุในการสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายและมีคุณค่ามากขึ้น เนื่องจากพบว่าส่วนมากโรงเรียนผู้สูงอายุจะจัดให้มีกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยการนำวัสดุเหลือใช้มาสร้างสิ่งประดิษฐ์ แต่ไม่พบความหลากหลายของสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับของโรงเรียนผู้สูงอายุกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.2 ควรวิจัยเพื่อพัฒนาการยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สิน พันธุ์พินิจ ที่ให้คำชี้แนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสู่การยกระดับเศรษฐกิจองค์กรรวมของโรงเรียนผู้สูงอายุ และขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำชี้แนะและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นักวิชาการ ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุ ผู้แทนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้แทนจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลงานวิจัยจนกระทั่งประสบความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

1. สุรัสวดี จันทร์บุญนะ. ส่องสถานการณ์มลพิษสิ่งแวดล้อมปี 2566 ที่ส่งผลกระทบต่อปี 2567. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2567. เข้าถึงได้จาก: <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2567-jan4>
2. ยมนา ชนะนิล, พรชัย จุลเมตต์ และนัยนา พิพัฒน์วิมลขุ. ภาวะสุขภาพของโรงเรียนผู้สูงอายุในชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข. 2563; 30(2): 83-92.
3. กรมกิจการผู้สูงอายุ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ. บริษัท อมรินทร์ คอร์เปอร์เรชั่นส์ จำกัด (มหาชน). 2566. 128 หน้า. เข้าถึงได้จาก <https://thaitgri.org/?p=40208>
4. ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, ภาวนา พัฒนศรี และ ธนิกานต์ ศักดาพร. โรงเรียนผู้สูงอายุ: ชุดความรู้ การพัฒนาเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ. กรุงเทพฯ. มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. 2560. 236 หน้า
5. สุวารี ศรีบุญ. สิ่งแวดล้อมศึกษากับการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี. 2566.
6. วริศรา อรุณกิตติพร. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. 2561.
7. สุรัชย์ พรหมปากดี. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2565.

8. นฤมล เจริญพรสกุล. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. 2561.
9. สุพัตรา ชันทอง. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2562.
10. กุณิสรา จิตรชญาวนิช. การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2562.
11. วลีดา อุ่นเรือน และอังคณา อ่อนธานี. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2566; 25(1): 222-237.
12. พระครูพิสุทธิปัญญาภิวัฒน์ พระครูวินวรกิจ พระครูพิจิตรวเวท วิจิต ไชยชนะ และ นพวรรณ ไชยชนะ. การพัฒนารูปแบบและเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของโรงเรียนผู้สูงอายุ. วารสารวิจัยวิชาการ. 2565; 5(1) มกราคม-กุมภาพันธ์.
13. ลัดดาวรรณ เนนาดี. ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยยะหวันนะเขต. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสกลนคร. 2565.
14. ไพโรจน์ ศาสสนวิสุทธิ. รูปแบบการถ่ายทอดนวัตกรรมชุมชนในการจัดการน้ำเสียของเครือข่ายสิ่งแวดล้อม จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสังแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. 2560.
15. บุญเรือง เลี้ยงรัตนชัยกุล. การพัฒนารูปแบบธนาคารต้นไม้ด้วยกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา ตำบลหันทราย อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสังแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. 2562.
16. ปวีญา ผมงาม และ ศักดิ์ทิ ศิลาฉาย. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเมืองบางปู จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academi. 2564; 6(4): 110-112.
17. กัมปนาท บริบูรณ์ และมิ่งขวัญ คงเจริญ. โรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบพึ่งตนเอง. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2564.
18. สหิล ลินสิงห์. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อพัฒนาแนวคิด BCG Economy Model สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2565.
19. เล็ก สมบัติ และคณะ. ภาวะสูงวัยอย่างมีคุณภาพเชื่อมโยงกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในประเทศไทย. สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2554.
20. ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์. 2560.